

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 20,000 korona.
AVAV Egyes szám ára 1000 korona. AVAV

Kiadója:
Debreczen sz. kőr. város és
a tiszántúli református egyházkerület
könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kocsuth-utca 2. szám alatti, városháza-
épület.
Telefonszám: 4.

Három évi börtönre

ítélték Szászország volt igazságügyminiszterét és miniszterelnökét. Nem pedig valamely politikai deliktum miatt, ami a mostani zavaros időkben nem volna csodálatos, hanem bizony csak olyan közönséges tettért, hogy ugyek kedvező elintézéséért ajánlékot fogadott el, egy bűnügynek meg, amelyben tan ő maga is szerepelt volna, az iratait megsemmisítette. Igaz, hogy ennek az utóbbi cselekménynek elkövetésekor még nem volt miniszter, csak irnok a katonai bíróságnál.

Mert Zeigner ur, a három esztendőre marasztalt szász miniszterelnök, a nagy háboru alatt még csak egyszerű irnokocska volt és az összcmlás óta lefolyt nem egészen hat esztendő elég volt neki arra, hogy szürke jelentéktelenségéből a legmagasabb polcra emelkedjék s onnan a mélységbe le is zuhanjon. Hiszen épen csak ezért érdemes a Zeigner esetével itt, idegenben, is foglalkozni. Mivelhogy az olyan viszonyok között, amilyenek 1918 óta német földön és minálunk uralkodnak, nemcsak egy Zeigner van ám, hanem is viszi mindegyik miniszterelnökség s ha nem is fejezi be mindegyik börtönben. A forradalmi idők sebe felkapja a morális sulynélküli léggömböt s viszi-viszi mind magasabbra, míg vagy szemünk látára szétbukkanva hull alá, vagy nyomtalanul eivész előlünk s úgy válik semmivé.

A Zeigner tüneményes fölemelkedésének a kétségtelen és kellőképpen észrevételettel tehetésen kívül az a magyarázata, hogy bár megszervezte a szükséges elméleti minősítést bírónak lett, nem habozott belépni a szociáldemokrata-pártba s mikor a párt uralomra jutott, őt, mint jogvégzett, tanult embert megtették igazságügyminiszternek. Nálunk is lehetett látni hasonló pályafutást. Mert ezek a kérgestenyérű, de nem kérgeszívű munkások, akikben lobogva ég a tanulás ki nem elégített vágyának a lángja, nagyon megtisztelik a közibük kerülő tanult embereket. Sokkal jobban, mint a polgári társadalom. S a maguk becsületes naivitásával azt hiszik, hogy a magasabb iskolázottság, amelynek hijját magukban, mennél derekabbak, annál fájóbban érzik, szükségképpen magasabbra emel. A tanult elvtársnak szivesen nyújt utat bármily ambiciózus munkás, mert a munkástársadalom megbecsüli a szellemi értéket. Csak az a baj, nemcsak az igazit, hanem a látszólagost is. Ezért van, hogy diplomás hólyagok könnyedén uszkálnak a szociáldemokrata-párt vezéin is. De nem csupán e vizeken. Amikor kevésbé tanult tömegek döntenek, mindig könnyű az emelke-

dés a tanult demagógoknak. Minálunk nem a szociáldemokrácia az ur, a forradalom és megszállás utáni hónapokban meg épen

hallgass volt a neve, de azért e négy év alatt szédületes demagóg-pályák ivelődtek előttünk is — felfelé és lefelé.

A nemzetgyűlés tárgyalja a szanálási javaslatokat.

Budapest, április 7. A nemzetgyűlés mai ülését Szeitovszky Béla elnök nyitotta meg.

A nemzetgyűlés a szanálási javaslatok tárgyalására kimondta a sürgősséget, amely nyomban életbelépett. Ezután folytatták a szanálási javaslatok tárgyalását.

Herezgh Ferenc szükségesnek tartja a javaslatok sürgős megszavazását. A szabadforgalmat és a devizaközpont megszüntetését ez időszert károsnak és lehetetlennek tartja.

Heinrich Ferenc elismeréssel nyilatkozik a pénzügyminiszter fáradozásáról a kölcsön ügyében. Ratifikálni kell a kormány külföldi megállapodásait. Ez az első segély, a mellyel talpraállhatunk. Nagy kára lenne az országnak, ha halogatnánk a javaslatok tető alá hozatalát. Nagy felelősség terheli azokat, akik el akarják gácsolni a kölcsönt. A földadót, a társulati adót, a jövedelem és vagyonadót helyesnek tartja, de a részvénytársasági adót nem.

Az egyes adótetelek humánusabb irányban való megváltoztatását kívánja, elsősorban a városi közönség érdekében. Különösen igazságtalan a házhasonrészesedés. Szóváte szí a dohánnyarak igen nagy mértékű emelését. Egyébként azt hiszi, hogy az egyes társadalmi osztályok valóban fogják a terheket, mert most mindenkinek össze kell fogni az ország érdekében.

Egy kis vihar a debreceni új képviselő körül.

Nagy Vince: Tessék a politikai szabadságokat visszaállítani.

Óriási zaj és felháborodás a jobb oldalon és középben. Felkiáltások: Maga ne beszéljen. Forradalmár, ok töbriista, hazaáruló, országrontó és hasonló felkiáltások zudulnak Nagy Vincze felé. A szociáldemokraták helyükre felugorva kiáltoznak. — Az óriási zajban semmit sem lehet érteni. Az elnök csak nehezen állítja helyre a rendet

Igazságtalanok a banktámadások.

A nemzetgyűlésen állandóan személyeskedések folynak és nemcsak a képviselőket, hanem a parlamenten kívüli személyeket is tamadják, — ezenkívül az intézményeket, kereskedelmet, ipart és a bankokat. Ezek a támadások igazságtalanok.

A gazdasági élet el sem képzelhető bank nélkül. A bankok még egyetlen országot sem tettek tönkre, ellenkezőleg mindenütt ott voltak, ahol áldozatkészségre volt szükség. Nem is annyira a bankok ellen folyik a harc. Abban a pillanatban, mihelyt felekezeti szempontból vizsgálják a kérdést, politikumot visznek bele. Kijelenti, hogy sohasem állott olyan egyöntetűen a közvélemény egy tör-

vényjavaslat mellett, mint épen ezek mellett a javaslatok mellett, melyeknek törvényerőre emelését követeli a közönség. A maga részéről a javaslatot elfogadja. (Hosszas és lelkes éljenzés.)

Az elnök jelenti, hogy Ivády Béla 50 képviselő társával együtt indítványt nyújtott be arra vonatkozólag, hogy a szanálási javaslatok idejére 10 óras üléseket vezessenek be.

Az indítvány felett a legközelebbi ülésen dönt a Ház.

A volt igazságügyminiszter beszél.

Nagy Emil: A javaslatokat csak objektív szempontból szabad bírálni. Hiba volna minden áron ellenzékes magatartást tanusítani. Kifogásolja, hogy az 1920. évi jövedelmi és vagyoadótt vették alapul. — Szerinte 1920 óta igen sok konjunkturális vagyton keletkezett. Elsősorban ezeket a konjunkturális vagytonokat kellene a belső kölcsönre igénybe venni. Különbséget kell tenni azok között, a kik régi jogi alapon bírják a házakat és azok között, akik spekulációs célből és célra vették a házaikat. — Aggódalommal tölti el az a kérdés, hogy a főkomiszárius beleszóllhat az ország közgazdasági kérdéseibe, sőt beleszóllhat a vámtarifa megállapításába is.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Ez nem áll!

A kölcsöntadó államok bizalmiférfiai közgazdasági ügyeinket esetleg 20—30 éven át is ellenőrizhetik és így Magyarországra belügyeire befolyást gyakorolhatnak. — Attól fél, hogy nem lesz elég a kölcsön az államháztartás egyensúlyának helyreállítására. Végül a rentenmárka kérdésével foglalkozik, amelynek bevezetését helyesebbnek tartaná a külföldi kölcsönnél. Független tartja a szavazatát mindaddig, amíg a miniszterelnök megnyugtató kijelentéseket nem tesz beszédére.

Az elnök ezután megszakítja a vitát. A Ház többsége elfogadja a sürgősségi indítványt és már holnap egy órával hosszabb üléseken tárgyalnak.

Még egyszer a Györffy-ügy.

Ezután napirendi javaslatot tesz. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 10 órakor. Napirenden szerepelnek a szanálási javaslatok.

Csáky Károly gr. honvédelmi miniszter válaszol Gömbös Gyula interpellációjára. A Gömbös által felolvasott Györffy őrnagy hadbíróra vonatkozó 1921. évi minősítés a tényeknek megfelel, azonban ez nem áll ellentétben az ő megállapításával. A Gömbös által felolvasott minősítésből egy rész kimaradt, nem olvasta fel Gömbös azt a részt, holott épen az hátrányos Györffyre. Fenntartja Györffy megrovására vonatkozólag tett kijelentését. Ő azt

mondta, hogy nem látta Györffy őrnagy hadbíró rendkívüli érdemeit. Gömbös azt mondta, hogy Györffy elhelyezése érdekében idegen befolyás érvényesül. Tényleg megtörtént, de épen Gömbös Gyula részéről. — Egyébként nincs is szüksége arra, katonai szereplése ismeretes, mindenki tudja, miként végezte kötelességét. Tényleg nem sok időt töltött a haretéren, azonban felebbvalói legteljesebb megelégedésére végezte kötelességét.

A miniszter válaszát a Ház nagy többsége tudomásul vette.

Az ülés háromnegyed 3 órakor ért véget.

Husvétig keresztül kell bocsátani a szanálási javaslatokat.

Budapest, április 7. Ma beadták a 10 óras ülésről szóló ivet, amely felett a nemzetgyűlés meghozza határozatát és szerdán a tárgyalások már 10 óráskor lesznek. Ami a szociáldemokrata-párt magatartását illeti, a párt vezetősége részéről kijelentették, hogy a parlamenti frakció részéről a szanálási javaslatokkal szemben való felszólalásra eddig 6 szónok kapott meghívást. Valamennyien részletes, a pénzügyi politika minden fázisát felölölő beszédet fognak tartani, anélkül, hogy annak obstrukció jellege volna. A párt csak szükség esetén jelöl ki újabb szónokokat a vitában való részvételre.

Egyébként az összes radikális pártok az az álláspontjuk, hogy a szanálási javaslatokat a kormány által megjelölt határidőig: husvétig feltétlenül keresztül kell bocsátani.

Nyilvánosságra hozzák Németország pénzügyi helyzetéről szóló jelentést.

London, április 7. A Németország pénzügyi helyzetének megvizsgálására kiküldött bizottság jelentésének nyilvánosságra hozatalát itt a legnagyobb érdeklődéssel várják. Mint a lapok írják a szakértők továbbra is azzal foglalkoztak, hogy at-vizsgálják a jelentés végleges szövegét. — Hír szerint a nyilvánosságnak rendelkezésére bocsátják a szöveget mindjárt azután, hogy átjuttatják a jóváhagyó bizottsághoz.

Közvetlen vasutforgalom Romániával.

Április 15-től kezdve Lökös-háza—Kürtös, Kötégán—Nagyszalonta, Biharkeresztes—Biharpüspöki és Nyirábrány—Ermi-hályfalva állomásokon át közvetlen személy- és podgyászforgalom lép életbe, vagyis ettől az időponttól kezdve Erdély és Románia nagyobb városaiból közvetlenül lehet jegyet váltani Magyarországra nagyobb városaiba. — A jegyek árát leuban és magyar koronában állapítják meg.

Szülői értekezletek

E hó 6-án, vasárnap, délután 3 iskolai körzetben volt szülői értekezlet: az Ispotyai, a Rakovszky-utcai és Nyilastelepi körzetben, ahol mindenütt szép számmal jelentek meg a szülők.

Mindenik helyen volt egy-egy szakelőadás, melyek speciálisan az iskolai oktatáshoz és a szülők munkaköréhez voltak szabva. — Ezek az értekezletek igen fontosak a jövőt illetően, mert a tanítók itt elmondják észrevételeiket, tapasztalataikat és véleményüket a szülőktől. Ennek folytán az iskola szorosabb viszonyba kerül a családi házzal és egymás nevelését így jobban irányíthatják.

Mind a három helyen megállapítást nyert az iskola fejlesztésének az ügye abban a tekintetben, hogy be kell hozni minél előbb a 8 éves oktatási időt. Tehát 2 évvel meghosszabbítandó a mostani iskoláztatási idő.

Ezen a helyen különösen ki kell emelnünk a Nyilas-telepi iskolába járó növendékek helyzetét, t. i. vízvezeték az iskolában nincs, az udvaron pedig ott van ugyan egy kut, melyből vizet azonban nem kapnak, ennélfogva üvegben hordják fel az ivóvizet, ami nem elég ahhoz, hogy a gyermekek friss vizet ihassanak és legalább kezüket tisztán tarthassák. A különben jó ivóvizet szolgáltató kut melletti megcsináltatás tisztelettel kéri az azok a szegényebb sorsu szülők, kiknek nincs más kincsük, mint gyermekük. Fát hallottunk hordani az iskolába de vizet még nem.

Irodalom és zene

Takarmányozástan. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton ajánlja gazdaközönsége figyelmébe dr. Weiser Istvannak, a m. kir. állatellátási állomás igazgatójának, dr. Zaitscher Arthur társaságával megjelent „Takarmányozástan” című művét. A kiváló szakmunka a legújabb kutatások alapján foglalja össze azokat a szempontokat, melyek az egyes gazdasági haszonállatok okszerű táplálásánál irányadók. — A nagy gyakorlati értékkel bíró szakmunka 113.500 korona b. kiadása ellenében a szerzőnél (Budapest, Kitaihegy Pál u. 4. szám) rendelhető meg.

TÁRCA.

Visszaemlékezések.

I.

Hamar Lászlóról.

Az egészséges, forró vérű, kenyérfaragó élet utjai felé az én számomra is „tűlörsz” állott a szemafor, mikor a múlt hetekben Hamar László pályafutásának roncsolt szerelvényű vonatja örületes iramban futott az örök elmúlás végállomása felé.

Nem álhattam ott annál a „gödörnél”, amelyben Madách szerint csak befejezzük azt, amit a bölcsőben elkezdünk. És nem bucsuzhattam el szívem szerint való érzések közt, ott a nyitott sír szélén attól, aki egyik tükörcsüveg volt a régi, maradi természetű Debreczennek. Összetört, majdnem szemétdombra került tükörcsüveg, amelyben azonban, ha tört nap sugarakban is, vissza fényelt a nagy faluból városná vedlett ősi Debreczen kulturális küzdelmeinek egy nagy, önzetlen közéletének szerény alakja, aki mindég ott vere-

The Hungary Society of Amerika.

Ezen a címen magyarbarát egyesület alakult Newyorkban, amelynek igazgatói sorában anyagi, erkölcsi, társadalmi és politikai téren agyránt milliokat erő nevek foglalnak helyet. — Nincs közöttük magyar és az alakulásnak éppen az ad különös és felbecsülhetetlen jelentőséget, hogy ezt az egyesületet nem a magyarok alakították a magyarok számára, hanem az Egyesült Államok életében vezérszerepet betöltő férfiak azzal a halározott programmal, hogy gyakorlati formában nyilatkoztassák ki azt a szimpátiát és tiszteletet, amit a magyar faj és Magyarország iránt éreznek, szorosabban fűzzék a szellemi rokonság kötelekét Magyarország és az Egyesült Államok között, kölcsönösen megismerkedjék egymással a két országot és segítsék ennek a célnak megvalósítására az amerikaiakat Magyarországon és a magyarokat Amerikában.

Az új egyesület, „Amerika Magyarország Egyesülete” ki fogja terjeszteni működését az Egyesült Államok egész területére és azzal a reménnyel indul neki munkájának, hogy segíteni fogja tudni Magyarországot abban, hogy visszanyerje az őt megillető helyet a világ virágzó nemzetei között.

Ebben a pillanatban nem méltányolhatjuk még eléggé azt a roppant melegséget, amire ez az egyesület van hivatva emelkedni Magyarországot szempontjából. — Gróf Széchenyi Lászlónak, Magyarország washingtoni követének, akinek segítségével, támogatása és bátorítása mellett ez az egyesület megalkult, legszebb diplomáciai teljesítményei közé fog számítani a „The Hungary Society of Amerika” megszületése, mert Amerikában sohasem folyt még szervezett magyar kulturpropaganda és sohasem indulított volna meg jobb auspiciumok mellett, ragyogóbb kiállításokkal, a siker nagyobb biztosítékaival, mint mai formájában.

Az egyesület megalakulása eltalálta a szerencsés pszichológiai pillanatot is, amikor Magyarországon Amerikában nemesak a mappara került, hanem az érdeklődés homlokterébe is. Munkája elé nemesak várakozásokkal, ha-

nem azzal a bizalommal nézünk, hogy Magyarország nem áll sokáig egyedül a népek piacán és szoros, meleg baráti viszonyba kerül a világ leghatalmasabb országával és nemzetével: az amerikai Egyesült Államokkal. — Az egyesület alapítói levélben közölték elhatározásukat Horthy Miklós kormányzóval. E levélben a többek közt ezeket írják:

Néhány hónap óta sok bennszülött amerikai között, akik Magyarország jólétének és prosperitásának kérdésével érdeklődéssel foglalkoznak, komoly vita és beható megfontolás tárgya volt, hogyan lehetne valami praktikus formában a legjobban kifejezésre juttatni a tiszteletnek és szimpátiának érzeit, amelyekkel azzal a nagy fajjal és nagy országgal szemben viseltetnek, amely az elmúlt évszázadok alatt annyit tett a keresztény civilizáció és az emberi szabadság megóvása érdekében. Teljes tudatában annak, amit Magyarország egy ezredév alatt tett azoknak az áldásoknak biztosítására, amelyeket mi az Egyesült Államokban olyan bőséggel élvezünk, az amerikai polgárok, akik erre a célra összejöttek, azt találták helyesnek, hogy Newyork állam törvényeinek megelőlén egyesületet szervezzenek „The Hungary Society of Amerika” (Amerika Magyarország Egyesülete) cím alatt. Ennek az egyesületnek következők a céljai:

1. Apolni a közelebbi viszonyt Amerika és Magyarország népe között és közel hozni őket egymáshoz a szellemi rokonság köteleivel; jobban megismertetni mindkét ország közvéleményét egymás ideáljával, céljaival, intellektuális és művészi teljesítményeivel.

2. Elősegíteni a fenti célok elérésére a tanulók, tanárok és előadók kicserélését Magyarország és az Egyesült Államok között.

3. Előmozdítani amerikaiak érdekeit Magyarországon és magyarok érdekeit Magyarországon minden olyan módon és eszközzel, ami alkalmasnak és a fentiek elérésére célravezetőnek látszik.

A kormányzó meleg hangú levélben mondott köszönetet az alapítókhoz hazánk és nemzetünk iránt érzett rokonszenyüért.

Genfi diákok Debreczenben

Érdekes vendégek érkeznek néhány nap múlva városunkba. A genfi protestáns diákszövetség küldött vezetői látogatnak ide, hogy megismerkedjenek Közép-európa egyik protestáns órvárával, a magyar Genffel — Debreczennel. Diákvendégeink már napok óta Magyarországon tartózkodnak s Debreczen kívül más vidéki városokat is felkeresnek.

A diákok tulajdonképpen a Magyar Protestáns Diákszövetség vendégei, amely szövetség vezetői a múlt év nyarán a genfi társadalom meghívására több hétig a rokonszeny minden jelével kitüntetve vendégeül látták. E genfi látogatás viszonylata a magyar prot. diákszövetség akciója.

A diákvendégek 10-én, délelben érkeznek városunkba s 12-én, reggel utaznak el. Fogadásukon a Bethlen Gábor kör buzgólkodik, segítve a város vezető protestáns egyénéit, első sorban dr. Ballazár Dezső püspök és dr. Révész Imre lelkész által. A diákokat előkelő debreczeni családok fogják vendégeikül fogadni.

Itt tartózkodásuk alatt meg fogják tekinteni a város kulturális nevezetességeit, hogy látogatásuk ne csak kellemes, hanem tanulságos is legyen, hogy megismerjék a keleti végeken álló város nagyultu kulturáját, megismerjék azt a szívós, folyton felfelé lendülő magyar művelődést, amely egy évezred óta sok halálának szánt gyilkos csapás alatt vérezelt s mégis mindig lépést tartott a Nyugattal, amely Nyugat azonban nem először most megtagadta a mi mártírsorsu magyar nemzetünket.

HELLER TESTVÉREK Rt.

Tőzsdebizománya

Arany János-utca 2. Telefon 11-91

Debreczeni részvénytársaságok részvényeit vesszük.

Tőzsdei megbízásokat

Igen előnyösen teljesítünk.

kedell az idegeket élő harcokban, nemes lovagi stílusban forgatván az acélpengét a front első soraiban. — Mindaddig, míg meg nem rokkant és sok-sok sebtől vérezetten vissza nem vonult minden feltűnést elkerülve, belesántikálva az elfeledetlenségbe.

Lehetett volna képességeit tekintve a nagy esaták hadosztályparancsnoka is. Minden készsége meg volt hozzá, csupán az önálló rendelkezésekhez, irányításokhoz szükséges rendelkezni, parancsolni tudás hiányzott az ő áldott jó lelkéből. Vajból volt a szíve. Sokkal jobban szerette embertársait, minthogy azokat, — a nálánál sokkalta érdemtelenebbeket a saját és a köz érdekében könyörtelenül félre tudta volna tolni útjából. Nem öklözte el őket, hagyta, töprengő Hamletként, hogy a nálánál hitványabbak akadályosványokat építsenek jó szándékai elé, elbukassák ideális céljai végcéljától. És elbukott mosolyogva, nagy szomorúságát lepelve az élet apró kis sárgóröngyeiben. Elaludta csupán álomnak maradt szép álmait, amelyek szíve, szívárványsínűek voltak, míg fiatal volt a lelke, s torkot fojtogató, li-

dérenyomások látományok lettek öregségében. Különösen a világháborút követő nyomorúság tengődesei, a mai elképzeltetlennül kínos valóság ideje alatt.

En, aki szintén jártam az élet ama utjain, melyeken egyik napról a másikra szét fujja a mindennapiság szele lépéseink nyomát, mindég úgy tekintettem Hamar Lászlóra, mint azokra az én fiatalágomban még sürjén feltűnedező, utcasarki negyvennyolcas honvédrokkantakra, akik csonkán, bémán bujtatták tekintetüket alamizsna-osztás közben az embert tekintetek elől, a Petőfi lángelkével bejósolt „érdempénzzel a mellükön”.

Nem a megjelenésében volt elhanyagolt. Ur maradt mindhaláláig, csak méléző nagy szemében tanyáztak a reménytelenség, az elhagyatottság, a semmi-bevétel bujdosolva emésztő tűzparaszai.

Valami kis hivatala volt a városnál, — a régi városi urak jóvoltából —, itt élte le a száműzetés évtizedeit Hamar László, aki Debreczen két legkiválóbb értékű napilapját alapította, aki lehetett volna színházi intendáns, s akinek voltak jelentékeny

írói sikerei mindaddig, míg nem fokozatos fejlődésének lehetőségeit meg nem akasztották a vidéki élet apró gyarlóságai. A debreczeni por, mely a Basa-halmán innen belől mindent eltemet. Az a naponkénti porréteg, mely ma még alig látszik, egy év múlva már „néhány vonalnyi s utóbb bizony könyöknyi”, mint Madách mondja.

Hosszu idők után értékes könyvtára ebek harmineadjára került, Schakespeare diszkotéit a szibváron vették meg inkább díszes kötésük miatt. Nagy sikerű „Biboros hölgy” drámájának egyetlen példányát találták meg a hagyatékában csupán.

Oreg, kivénhett újságíró kollégám! Egy szerettem volna mindezt elmondani sírvermed szélén, ha beteg lábakkal átvánszorogtam volna a még félig hóval fedett ősi avaron, odáig.

Sokat túrtél, szenvedtél elhagyatottságokban. Nemes voltál Schakespeare szerint is, mert

— Nemesb a lélek, ha türi balsors minden nyugét s nyilait.

Szathmáry Zoltán.

Legolcsóbb szövetkülönlegességek
SILBERSTEIN ÉS ADLERNÉL
 Kossuth-utca 2. (Városház épület.)

Egy ősi magyar város és az Attila szó eredete.

Az ősmagyaroknak a Szarmát síkságon végbement vándorlása ködös részleteinek megvilágítása céljából nem lesz érdektelen felhozni az orosz történetírók beállítását. 1916 őszén az osztraháni magyar hadifogoly tisztek szerkesztésében egy képes folyóirat jelenik meg. A lapot a szigorú ellenőrzés miatt dugdosva adtuk tovább és olvastuk. Valószínűleg haza is került példány a „Balangár”-ból — ez volt a lap neve. Kevesen tudhatják, hogy e név egy 1200 éves ősi magyar település nevének a hordozója. A hadifogoly magyarok tudományos élete azonban hamar nyomára jött annak, hogy Asztrahán a magyarok vándorlásában tartósabb átmeneti szállást képezett s akkoriban Balangár, majd Itil néven szerepelt.

Ezt a megállapítást megerősíti az a könyv, melyet négy évvel később a petrográdi börtön könyvtárában áttanulmányoztam. Címe: „Volga ot Tveri de Asztrahani”. A Szamoleta, saság kiadásában jelent meg 1862-ben s részletesen és tárgyvilágosan tárgyalja a Volga vidékét — 300 oldal terjedelemben — s a volgaparti helységek történeti leírását. A könyv megerősíti az Itil nevet, illetőleg azt Atil és Atel-nek mondja (nem tévesztendő össze Atelkuzoval, Atelköz). A kereszténység első századaiban a törökök és a magyarok (talán hunok?), később a hvaliszok, pecsenyék és kazárok után a „madzsarok” lakták Atelt. Az ősi város azonban a mai Asztrahántól nyolc km-re a Zsarenni dombon terült el. E dombon azóta salétromot bányásztak, ugyanis a város a tatár invázió idején — XIII. század eleje — Hadzsi Tarhán és Citarahán néven szerepelve ment tönkre.

A népvándorlás alatt Asztrahán neve tehát Balangár-Atel-Atil-Itil. Ha itt felemlítjük az „etele” osztyák szót, amely dél-ét jelent, úgy annak rokonhangzása az előbbi szavakkal a laikus szem előtt is azonnal feltűnik. Miért illethették vajjon a magyarok e várost déli (etele, Itil) jelzővel? Erre kétféle magyarázat tehető. Vagy azon finn-ugoroktól váltak el Atil felé, kiket az orosz és nemet etnografusok Volga-finneknek neveznek (mordva, cseremis, vogul, tepljár, mesecer, perm), vagy közvetlen az őshazából jöhettek, mely esetben az őshaza az Ural-hegység és Mugodzsar lehetett, ez pedig Altitól északra volt. Különben a mai általánosabb nézet is az, hogy az őshaza Basku-dzszán-Buzuloktól Cseljabinszkig terjedő terület vidékén volt. Ha közvetlen az Altából jöttek volna Turánon át őseink, úgy Altit nem nevezheték volna délnak.

Az Attila hun vezér neve is az Atil szóval függhet össze, bár megelőzőleg is viselhették ezt a nevet. A 3860 km-es hatalmas folyamvidék déli pontja megszemélyesítését jobban meg sem oldhatták volna. Az Attila olyasfélével jelenthetett, mint „dél ura”. Hatalmasabb területeknél, ahol a területnél fogva is az éghajlat különbsége élesen jut kifejezésre (az izotermák eltávolodása a föld geoid befolyása a nappal hosszúságára) önként értetődő, emberi és nem ritka a disztinkció (pl. Vladivoszok = kelet ura.) Az Attila szó ezen beállítása azért is érdekel birtok, mert magyar részen is sokan vannak olyanok, akik behódolnak a mindent kimagyarázó német véleménynek. A német patent ugyanis az Attila szót a gót atla = atya és ila = ilein = eska (dimin) atyácska szavakból képezi, holott a hun vezér a német irodalomban mindenkor Etsel néven szerepelt. Az „etele” szó ezen vonatkozásban világot derít.

Az ősi Atel a tatárok a XIV. század elején felújították Adzsa Tarhán vagy Asztrahán név alatt s e néven szerepel a mai Asztrahán az egykoru feljegyzésekben is. A város történelmének további leírása — 1557-ig egy tatár, onnan kezdve orosz város — nem bírhat érdekel s így mellőzzük is. A háború előtti Asztrahánról csak egy pár szót. Hering (szeljedka) ipara igen fejlett. Az „asztrahán szó” kikészítés csodálkozásunkra magában a városban csak annyira híres, mint a selmei pipa Selmecen.

Ötven százalékkal felemelték a villamos-áram és a gáz egységárát

Alig néhány hete történt, hogy a városi tanács jelentékenyen fel-emelte a villanyosáram és a gáz egységárát, ma ismét emelési kérelemmel fordult a világítási vállalat a városi tanácshoz. A tanács ülésen ugyan jelen volt Rimanóczy Béla igazgató is, de az emelés iránti kérelmet még is Borsos József műszaki tanácsos terjesztette elő.

A beadványban rámutatott a világítási vállalat arra, hogy az áramárak legutóbbi megállapítása óta a szénárak kétszeresére drágultak, jelentékenyen hozzájárult azonban a dráguláshoz a vasúti tarifa emelése is és a magyar korona leromlása, mert a világítási vállalat nagymennyiségű csehszenet is használ. Nagy mértékben emelkedtek azonban a munkabérek és az üzemi anyagok árai is. Ezekre a körülményekre való hivatkozással kérte a világítási vállalat az egységárak emelése iránt benyújtott kérelmet, amelyben a gáz és villanyáram egységárának 50 százalékos emelését kéri. A beadványt a világítási vállalat felügyelő bizottsága átvizsgálta és azt pártoló javaslattal terjesztette a tanács elé.

S ott az asztrahánál jobbnak tartják a bokhara, vagy karakul (feketelő) szőrmét. Víziforgalma igen nagy volt, ami a város fellendülésének közvellen oka. 1862-ben még csak 48 ezer, 1910-ben már 151,5 ezer lakossal. Kertészetenek híret egy Parobics nevű magyar kertész alapozta meg, aki a XVIII. század végén nagy hozzáértéssel és agilitással működött ott. Lakossága nagyon elkeveredett, mintegy 30 féle nyelvet beszélt. Tulnyomóan orosz, tatár és örmény népességgel. Hü tükre ez a város a közellevő, a világ legtarakább népességű, a népvándorlás sodrából kitérő és menedéket kereső néplörzsek vadregényes hazájának, a Kaukázusnak. A mai Asztrahán a Zajács, Ilin, Golod és Kiszzelev halmonokon épült, melyek miként az ősmagyar Atel magában rejtő Zsarenni-domb, alluviális áolitikus hordalék képződmények. A város 46°21' északi szélesség és 65°42' keleti hosszúság (Ferrótól) és a tenger színe alatt huszonhét méterrel fekszik. Epen ezért hívják az orosz írók a Káspi felső vidékét otricatelnjaja vizsota, nemleges-negatív magasságnak.

Ifj. Pólyik Imre.

Az új árak a következők:

A gáz egységára köbméterenként 2000 korona helyett 3000 koronára.

A villamosáram új egységárai: 1—10 kilowattig 4500 korona, ami 28 aranyfillérnek felel meg. 10—20 kilowattig 5100 korona, 20—30 kilowattig 6000 korona, 30 kilowattot felül 6300 korona. Üzletek, kávéházak és vendéglők részére kilowattként 6900 korona, lakás és üzlet együtt egy órában 6300 korona, egyházak által fenntartott iskolák részére 3600 korona, motorikus áram az eddigi kedvezmények fenntartása mellett kilowattként 4500 korona. — Vízhozáshoz használt motorikus áram 2500 korona. Csengő transzformátor bére 12,000 korona.

A javaslat betervezése után Vasáry István dr. tanácsnok azt az indítványt tette, hogy kötelezze a városi tanács a világítási vállalat igazgatóságát, legyen jelentését minden hónapban a világítási hálózatban és a telepen végzett javítási munkálatokról.

A tanács az indítványt magáévá tette és egyben tudomásul vette az új áramárakat. Az új egységárak április 1-ével lépnek életbe.

Magyar rádió hangverseny Svédországban.

Budapest, április 7. Svédország nagyobb városaiban valóságos rádióház uralkodik. Március 31-én este 7 és 9 óra között a stockholmi rádió részvénytársaság külön magyar koncertet adott. — Az első szám Hubay csárdás jelenete volt, amelyet Benkö-Lindblun Alice magyar hegedűművész játszott, azután Birger-Steiner tárogatón magyar népdalokat adott elő. A régi magyar hangszer edes, bus hangjait ez alkalommal először vitték szét az elektromos hullámok és másnap a lapok írták, hogy a tárogató hangja különösen alkalmas a rádió útján való továbbításra. Ezután Tyrén Karin stockholmi énekesnő magyar dalokat adott elő. — Végül Ifj. Kóczé Antal cigányprimás egész zenekarával szebbnél-szebb magyar nótákat játszott. Ez volt a legjobban végig hallgatott magyar hangverseny, amelyet kb. 10 ezren hallgattak végig magában Stockholm városában, nem számítva azokat, a kik nem engedélyezett készülékkel hallgatták végig a magyar koncertet.

JÓ KALAP Olesó **KALAP** Divat **KALAP**
WERNER SÁNDOR uridívatüzletében Piac-u. 72

Tavaszi

Női felöltő

ujdonságok megérkeztek legnagyobb választékban.

Csoda szép ruhák. Elegáns kosztümök. Divatos női felöltők Covercő, Berberi és angol kelméből. Nappa és antilop kabátok.

Eredeti párizsi modell kalapok.

A téli szezonból visszamaradt prémes, velour, plüs és szőrme kabátok olcsón.

HIREK

Napi rend:

Április 8., kedd, róm. katolikus: Dénes, protestáns. Lidia. Napkelte 5 ó. 27 p. Napnyugta 6 ó. 38 p.

A drágaságot rendszerint a termelő okozza és amikor arról van szó, hogy legfőbb és leg nélkülözhetetlenebb táplálékunk, a kenyér ára drága, szemrehányással gondolunk a gazdára és összehuzott szemmel magunk elé képzeljük a parasztot, aki ősszel a gabonáját, más évszakokban pedig a mi keservesen megkeresett jellerjeinket hordja rettentő garmadába. Egy amerikai kimutatja, hogy a kenyér árának 50—60 százalékát a pékemesterek kapják és csak a további 40—50 százalék kerül felosztásra a gazda, a közvetítő, a nagykereskedő, a malom és a vasutak között. Így tehát hiába dolgoznak azon, hogy a buza árát vagy a liszt árát lecsorítsák, mert ezzel nem lesz a kenyér ára olcsóbb, ellenben a pék löbbit fog keresni mindennapi kenyereinkön. A részletes számítás azt is megállapítja, hogy hogyan lehetne leszállítani a kenyér árát. Ellenben a módosultban mindenki szerepel, csak a gazda nem, akit pedig a legkönynyebben vádolunk kenyereink drágításával. Bizonyos, hogy a kenyér elkészítéséhez a gazda munkáján kívül még más ember munkájára is szükség van, de hát mégis csak a gazda munkája adja meg kenyereink alapját és lám egy egész sorozat használja ki az ő munkáját.

Eladja a város a városi bélyegeket. A szomorú emlékü román megszállás alatt a városi bélyegeket bocsátott ki, amelyeket a városihoz intézett beadványokra kellett ragasztani. Később azonban ezeket a bélyegeket kivonták a forgalomból és a városnak rengeteg bélyegkészlete maradt meg, amely azonban filateliai szempontból igen nagy értéket képvisel. A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a bélyegeket egyes darabokban és sorozatokként ötvenszeres áron áruba bocsátja. A bélyeg a városi házipénztár árusítja.

Az új Fűvészkeritése. A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy az új Fűvészkeritést keményitől készült cölöpkeritessel fogja ellátni. A kerítés 37 millió koronába fog kerülni.

Értekezlet a kamaránál. A szanálási programmal kapcsolatban a Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében ma, kedden, este 6 órakor pénzügyi kereskedelmi és ipari szakcsoportjainak bevonásával értekezlet tart. Az értekezleten kifejezésre juttatott kívánások és észrevételek alapján fogja a kamara sürgős felterjesztését megtenni. Az értekezletre szóbeli meghívókat ma délelőtt kézbesítik.

Kitisztítják a Kondoros medrét. Régóta foglalkoztatja már a városi tanácsot a Kondoros patak medrének rendbehozatala. A városi tanács mai ülésén Zöld József tanácsnok ismét előterjesztette ezt a régen húzódo ügyet és a tanács el is határozta, hogy nemcsak a Kondoros patak, hanem a Kádár és Cselei árok medrét is kitisztíttatja. A munkálatok 14,000 arany koronába fognak kerülni. A tanács fel fogja hívni az érdekelteket, hogy velük a költségek arányos felosztása felől tárgyalásokat folytasson. A tanács utasította a kulturmérnöki hivatalt, hogy a munkálatokat legkésőbb június 1-éig fejezzék be.

Saját készítményű bőröndök, retikülök és finom bőrúruk Feuermann bőröndösnél, Piac-utca 44.

A Református Leányközépiskola Csokonai fennéneki műsora. Idő: 1924. évi április hó 10. és 11-én, délután 3 órakor. Hely: Csokonai színház. 1. Magyar nyitány. Játssa a 11. gyalogezred zenekara Nöth Antal karnagy vezetésével. 2. Szávay Gyula: Kis leányok—nagy leányok. Előadják: Ackermann Margit V. o., Lakatos Gizella és Mittermayer Magda I. 3. Csokonai: Tihanyi echóhoz. Leányközépiskola énekkara, Horváth Károly énektanár vezetésével. 4. Csokonai: Alku. Párosjelenet. Lilla—Kardos Ilona 8. Vitéz—Décesey Amália 7. 5. Dorottya, vagyis a dámák diadalma a farságon. Farsang farsangi tréfa 2 részben. Irta: Csokonai Vitéz Mihály. Színre alkalmazta: Péterffy László leányközépiskolai tanár. Személyek: Prolog: Geréby Pálma 3. Dorottya: Tóth Lenke. 6. Karnevál: Kölcsey Klára Rebeka: Baranyai Klára 7. Opor: Timár Kató 6. Bordács: Hegedüs Lóna 4. Vénus: Huszár Ilona 7. — Amor: Havas Éva 1. Hymen: Nánássy Sára 4. Egy dáma: Guttmann Lujza 4. Dámák: Burány Ilona, Diószegi Erzsé, Forgon Anna, Kulcsár Margit, Hollesovszky Gizella 5. Partakya Nóra, Szabó Judit, Szabó Kata, Szoboszlai Sára 4. Apródok: Bordi Böske, Krámer Márta, Lieber Margit, Pongrácz Ilona 4. A darabban előforduló táncokat bemutatják: Minét: Baltazár Éva, Baltazár Iza, Budaházy Irén, Galánffy Ilona, Gábor Éva, Tervey Rózsá, Bálint Margit 3., Béber Kata 4., Burány Magda 4., Ghyeczy Klára 2., Havas Kata 4., Mandel Erzsé 8., Szilágyi Erzsé 3., Timár Kató 6., Tóth Gizella 3., Ujhelyi Klára 3., Uray Magda 4., Varga Zulejka 3. Valceres: Timár Kató 6., Berényi Gabriella, Bartha Margit, Bodó Erzsé, Csörgő Irén, Danku Rózsá, Feix Lydia, Füstös Blanka, Kovács Mária, Kántor Margit, Lábos Edit, Mandel Kata, Reich Ibolya, Rosenthal Magda, Simon Mária, Szabó Ilona, Szabó Sára, Szentgyörgyi Kata, Székely Kata, Soós Ilona, Trocsányi Ilona, Ujhelyi Nóra 2. o. tanuló. Lengyeltánc: Timár Kató 6., Balla Irén, Berényi Margit, Dalmi Gabriella, Forgon Mária 1., Forgon Irma 3., Harsányi Jolán, Holló Ilona, Kaszás Janka, Timár Kató 6., Kálmánchey Irén, Kékessy Arabella, Karits Irén, Kusza Ida, Mittermayer Magda, Nánássy Éva, Papp Erzsé, Romáz Erzsé, Szücs Piroska, Varga Piroska, Szántó Livia, Wessprémy Kata 1. o. t. Ländler: Hegedüs Lóna 4., Bajomi Olga 3., Földes Sára 4., Gratt Jolán 5., Geszti Olga 4., Jakabfy Magda 3., Karsai Margit 4., Kovács Irén 4., Polster Mária 4., Szikszay Aranka 4. Verbungos: Hegedüs Lóna 4., Ackermann Margit 5., Barcza Anna 5., Béber Kata 4., Burány Magda 4., Horváth Piroska 4., Huszár Lenke 4., Katona Margit 4., Kányássy Olga 4., Major Gabriella 4., Molnár Róza 3., Keresztesi Mária 4., Palyó Etelka 3., Pavletits Ella 4., Schirf Magda 4., Szikszay Aranka 4., Trocsányi Anna 4. 6. Csokonai: Bucsuvtétel. Páros jelenet. Lilla—Kardos Ilona 8., Vitéz—Décesey Amália 7. 7. Csokonai: Reményhez. Leányközépiskola énekkara Horváth Károly énektanár vezetésével. 8. Endrődi Sándor: Anakreoni dal. Előadják: Tóth Klára 7., Kulcsár Margit 5., Pap Kató 5. o. tanulók. Felvonásokban kuruc dalokat játszik és a táncokhoz kísérő zenét szolgáltat a 11. gy. e. zenekara Nöth Antal karnagy vezetésével. A darabot és a szavaltokat Halassy Mariska, a táncokat Ch. Perczel Karola tanította be.

Értesítés. Értesítjük áramfogyasztó közönségünket, hogy e hó 8-án déli 12 órától d. u. 2 óráig az Ispóty-lapson és a Vargakertben, hátrózi munkálatok eszközése miatt nem lesz villamosáram szolgáltatás. Világítási vállalat.

Iparosok gyűlései. A kovács szakosztály folyó hó 9-én, szerda délután 6 órakor ülést tart az ipar-terület tanácstermében. Az ügyek fontosságára való tekintettel pontos és okvetlen megjelenést kér az elnökség — Az összes építész és építő mesterek, a képesített kőműves és ács mesterek felkértek, hogy szerdán délután 5 órakor, több fontos ügyben tartandó szakosztályi ülésen az ipar-területben megjelenni sziveskedjenek. Elnök.

Nem jelennek meg a budapesti lapok

Budapest, április 7. Ma reggel 9 óra tájban az Atheneum nyomdavidallalat r.-t. alkalmazottai megjelentek az igazgatóság előtt és 33 százalékos rögtöni béremelést követeltek. A mozgalom vezetője kijelentette a vállalat igazgatójának, hogy a választ déli 12 óráig követelik. Déli 12 órakor az Atheneum igazgatósága közölte a munkásokkal, hogy a rögtöni béremelési kérelmet nem teljesíti. Erre az Est napilap szedői abbahagyták a munkát, úgy hogy a lap ma délután nem is jelenhetett meg. A 8 Órai Ujság, a Magyarország és az Esti Curir szintén nem jelentek meg. — A

munkadókknak ugyanis van egy megállapodásuk, hogy abban az esetben, ha egy lap bármilyen közbejött akadályok miatt nem jelenik meg, a többi lapok önként nem dolgoznak. A megállapodás értelmében ma este 6 órára a kiadók szindikátusa értekezletet hívott össze, melyen elhatározták, hogy az Atheneum vállalatnál történt események miatt a munkásokat kizárják és a holnapi tárgyalásoktól teszik függővé, hogy visszaveszik-e a nyomdai személyzetet. A lapok ezért ma este szedő személyzetüket elbocsájtották és holnap reggel a fővárosi napilapok nem jelennek meg.

A rablógyilkos asszony a meggyilkolt leány ujját is levágta.

Budapest, április 7. Oreskovicsné ma délután szállították át az ügyészség Markó-utcai fogházába. A Váci-utcai rablógyilkos asszony tegnap délután még azt is beismerte, hogy amikor Raffelsberg Irmát meggyilkolta, a jobb

mutatóujjának egyik izületét is levágta, mert a leány kezét a nyakán tartotta. A letartóztatásról szóló végzést, amely rablás és gyilkosság bűntettével vádolja Oreskovicsné, tegnap délután hirdették ki előtte.

A Munkásbiztosító pénztár a Margit-fürdő bezűntetése ellen. Megírta már az Egyetértés, hogy a Margit-fürdő tulajdonosai a fürdő üzemet be akarják szűntetni. — mert a fürdő nagy deficittel dolgozik és a fürdő helyére egy helybeli nyomdavidallalatot akarnak telepíteni. — A Munkásbiztosító pénztár most beadvánnyal fordult a városhoz, amelyben kérte, hogy tegyen meg mindent a fürdő üzemenek bezűntetése ellen. A városi tanács maga is belátja a fürdő bezűntetésének káros voltát, de mivel a fürdő magántulajdon képez, a tanácsnak a legjobb akarattal sincs módjában a fürdő bezűntetését megakadályozni.

Két öngyilkosság egy napon. Vasárnap, ugylátszik az öngyilkosok napja volt Debreczenben, amennyiben ezen a napon két embert akart megválni az élettől. Az egyik Kelemen Erzsébet, 15 éves, cselédeány, Széchenyi-utca 14. szám alatti lakos volt, aki a konyhában egy szegre akasztotta fel magát. A házbeliak azonban tettét észrevették és még idejében levágták a kótélről. ugy, hogy Kelemen Erzsébet életben maradt. — A másik öngyilkosságot Kocsis S. 55 éves kőműves követte el, aki délelőtt 11—12 óra között Hatvan utca 13. szám alatt levő lakásán akasztotta fel magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A rendőrség mindkét öngyilkossági ügyben megindította a nyomozást, annak megállapítására, — hogy mi vitte rá a szerencsétlen embereket az öngyilkosságra.

A MANSz. női énekkara. Az Erzsébet dalárda szerdán, 9-én, este 7 órakor, az iparos-tanonciskola (Burgundia-utca 2. sz. a.) első emeletének 1. számú termében tartja a hangpróbát. A MANSz. vezetősége már összeállította a jelentkezők névsorát. A karmester osztályozni fogja a már jelentkezett tagokat, hangnemek szerint. Minden jelentkező ott legyen, mert a hangpróba aránylag elég gyorsan megy és pontosan kezdődik.

Feltörték egy vagonot. A Máv. debreczeni raktárfőnöksége feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a napokban feltörték a püspökladányi állomáson vesztelő 333—23. számú vasúti teherkocsit és abból egy láda dohányt elloptak. A rendőrség a vagonfeltörés ügyében megindította a nyomozást.

Az evangélikus konfirmációi tanítás husvét keddjén veszi kezdetét. — Az előzetes jelentkezés a lelkesi hivatalban szűlők kíséretében már most eszközöndő.

Mielőtt szalmakalapját átalakíthatná, okvetlen nézze meg a Kalapüzem 100 szebbnél-szebb újdonságait, Piac-utca 9. szám.

Allandó butorvásár!
Hálók, ebédlők és konyhaberendezések, hencserek és szalagarnitúrák nagy választékban
BÁLINT SANDOR műbutorasztalosnál
KOSSUTH-U. 5. (Gambrinus átjáró alatt.)

HERCZEG ANNA
modellházában
Piac-utca 41.

Nő felöltők Kosztümök Estélyi és Szövetruhák

Fényképészeti cikkek
a **SPRINGER** könyvesboltban

Legolcsóbb bevásárlási hely
FELDHEIM IMRE
Posztóház
Kossuth-utca 6. szám.

FISCHER ADOLF ÉS FIA
Piac-utca 61
Alapított 1877.

Angol szövetek legnagyobb áruháza.

Tavaszi újdonságok
férfi és női gyapjuszövet különlegességekben
megérkeztek!

Legolcsóbb árban
férfi felöltők, női köpeny
„Covercoat“
Selyem fényű
„Burberry“

Francia
„Rips“
nagy választékban.

Maradékok
leszállított árban!

Vételkényszer nélkül
kérjük a t. közönség n. b. látogatását.

Sajt és gyapjmosó gyárat létesítenek a gazdák a Hortobágyon. A debreczeni juhtartó gazdák szövetezete beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, amelyben közölte, hogy a Hortobágyon sajt és gyapjmosó gyárat akarnak létesíteni. Az intézmény 50 holdnyi területet kértek a városi tanácstól. A városi tanácsban teljes megértésre talált a fontos mezőgazdasági intézmény létesítése és méltányolva a gazdák kérelmét, a kért 50 holdnyi területet a Hortobágy folyó mellett a gazdák részére rendelkezésre fogják bocsátani, illetve ilyen irányú javaslatot tesz a tanács a közgyűlésnek.

Tekintse meg a legújabb fényképiállítást Liener Béla műtermének Csapó-utca 1. szám alatti kirakataiban!

Szurkáló katona. Vasárnap este felé, a Hunyadi-utcán levő „Fekete sas” vendéglőbe tért be egy pohár borra Bartha Lajos, 25 éves csendőr, aki a közrendészeti kórházban van betegállományban. Borozás közben összetűzött egy, a vendéglőben mulatozó katona társasággal, amelynek egyik tagja bajonettel rántva, nekiment Barthának. A támadásra Bartha is kirántotta kardját és a katona felé sújtott, akit az ütés a fején ért. A katona erre kezében levő bajonettel Bartha felé szurt, akit a szurás balyakszeménél ért és kisebb sebet ejtett. Bartha a mentők köztörték be és beszállították a közrendészeti kórházba. A szurkálás ügyében az illetékes hatóság megindította a nyomozást.

Halálozások. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalba a következő halálozásokat jelentették be: Fülöp István református 11 hónapos, Gál József református 2 éves, Szabó Zsuzsanna református 27 éves, Molnár Sándor református 2 hónapos, Nagy Viktória r. kath. 20 éves, Tóth Lajos református 6 hónapos, Nyakas István református 3 hónapos, Fehérvári László r. kath. 1 hónapos, özv. Szahmáry Mihályné r. kath. 67 éves, özv. Papp Rókusné r. kath. 60 éves, Fodor János református 41 éves, özvegy Steinberger Adolfné izr. 92 éves, Szilágyi György gör. kath. 21 éves, Török Sándor református 59 éves, Gombos Gergely református 56 éves, Zong Irma református 12 hónapos, özvegy Gombos Sándorné református 52 éves, Tóth Kálmán ref. 27 éves.

Hócipők, sárcipők javítását, vulkanizálását készítik Molnár Testvérek műszerészek, Nagytemplomnál. Telefon 7—27.

A hortobágyi juhtenyésztés fejlesztése. Megírta már régebben az Egyetértés, hogy a debreczeni gazdák a juhtenyésztés érdekében szervezetben tömörültek, amely nagyarányu munkát végez már is juhtenyésztés fejlesztése érdekében. A juhtartó gazdák szövetezete most azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy a juhtenyésztés tovább fejleszthetése érdekében 60 hold területet engedjen át az ártézi kut környékén. A tanács a fontos cél érdekében hajlandó a kért területet a juhtenyésztés fejlesztésére átengedni, de nem az ártézi kut, hanem a hortobágyi állomás mellett. A terület átengedési kérelmet a tanács pártolólag terjeszti a közgyűlés elé.

Hogy lehet olesó ruhához jutni? Ez a probléma ma a leggyakoribb a megélhetésért folyó küzdelemben. Ezer és ezer ember ajkáról hangzik el ez a kérdés és vár rá valahonnan feleletet. Eddig hiába. Most azonban megkaphatja rá mindenki a választ. Nem kell ezután kérdést kérdés után intézni, fűhöz-fához fordulni. — Olesó ruhát ma egyedül Tegdes János Péterfia-utcai úri szabóságában tud szerezni úgy a tisztviselő, mint a munkás és gazdálkodó. Tegdes János nagy ál-

A Tisza vize még emelkedik.

Budapest, április 7. A földművelésügyi miniszterum vízrajzi osztályának jelentése szerint az árvíz Tiszafürednél még mindig tetőzik. A tetőzés ilyen elhúzódása következtében s a Középtiszán a maximális

vízállás 10—20 centiméterrel magasabban lesznek, amint eddig jelezve voltak, úgy, hogy Szolnokon 830 cm., Csongrádon pedig 870 cm. körüli víz várható.

dozatokat hoz, hogy az arra rászorulókat ruhával lassa el, még pedig olyan ruhákkal, amelyek minden igényt kielégítenek s semmi követelést nem hagynak maguk után. Próbáljon meg mindenki egy-egy ruha csináltatását, meglátja mindenki, hogy nem jár rosszul a Tegdes-féle ruhával.

Egeret, patkányt biztosan kiirt a szabadalmazott huskonzerve irtóanyaggal! Megrendelhető a feltalálónál Standerd, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14.

Hirdetések felvételnek az „Egyetértés” kladóhivatalában.

Sikertelen kasszafurás.

Kellemetlen meglepetés érte tegnap reggel Csillag József Hatvan-utcai nagykereskedőt. Amint a kereskedését kinyitotta, megrökönyödéssel tapasztalta, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek behatoltak az üzletbe és hidegvággóval megkísérelték az üzletben levő pénzszekrény feltörését. A próbálkozásuk azonban nem sikerült. Efelelti dühökben összehajítottak egy pár csomag csokoládét és fehér cukrot és az üzlet raktárhelyiségein keresztül az udvarra nyíló padlásajtón át elmenekültek. Érdekes a dologban, hogy Csillag József Hatvan-utca 15. szám alatt levő üzletében egy hónap leforgása alatt már másodízben kísérelték meg a kassza feltörését — sikertelenül. A rendőrség a kasszafurók ügyében a nyomozást megindította.

Fizetés helyett verés.

Fábián Antal debreczeni kovácsmester állott ma vádlottként a debreczeni törvényszék Ujjfalusi büntető tanácsa előtt. Még 1921 nyarán Jakab Sándor cipésznel 2 pár cipőt rendelt. Mikor a cipők elkészültek, elvitte Jakab a kovácsmester lakására; azonban ez azt mondotta, hogy majd csak a következő szombaton fizeti ki a cipő árát. Ebbe Jakab nem egyezett bele, mondván, hogy akkor majd szombaton ismét elhozza a cipőket — s ezzel távozni akart. — Erre Fábián nekiment, megverte, s az egyik cipőt kitépte a kezéből, sőt még a kutyaít is ráusította Jakabra, amelyek három helyen megharapták. A cipészmester feljelentette a haragos vevőjét. Az ügyészség zsarolás és könnyű testi sértés vétségével vádolta. A tárgyalás során a személyi adatok felvételénél a büntetlen előélet kérdésénél büntetlen előéletének mondta magát, mire az elnök megállapította, hogy vádlott könnyű testi sértésért 8 napra, orgazdaságért 1 hónapra, katonáskodása alatt lopás miatt 6 hónapra már el volt ítélve. A tényállásban nem tagadta, hogy megverte a cipészt, de eljárását kimenteni nem tudta. — A tanak egyöntetű vallomása továbbá a büntetett előéletre való tekintettel a bíróság vádlottat 15 napi elzárásra és 50,000 korona pénzbüntetésre ítélte. — Fábián az ítélet ellen perorvoslattal élt.

SZINHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
 Április 6. délután: **Pompadour**, operette. Este: **Sybill**, operette.
 Április 7. **Buzakalász**. Szindarab. Bemutató. A) bérlet.
 Apr. 8. **Buzakalász**. Szindarab. B) bérlet.
 Apr. 9. **Buzakalász**. Szindarab. C) bérlet.
 Apr. 10. **Gésák**, operette. D) bérlet.
 Április 11. **Hamlet**. Tragédia. Bérlet-szünet. Somlai m. v.

Buzakalász.

Móricz Zsigmond játéknak nevezi darabját. Ő maga sem tudja, miféle műfajba sorozza ezt a hol drámai jelenetekben bővelkedő, hol egy bohózat komikus részeit felhasználó darabot. Nehéz is ebben a kérdésben dönteni. A Buzakalász alakjainak a megajzolása erőszakos és nem sikerült. Egyedül a mérnök és a falusi kislány alakja olyan, ami elfogadható. A darab nyelve ugyanaz, mint a „Sári bíró”-é. Olyan részek vannak benne, ami talán a Sári bíróban jó, de a Buzakalászban nem felel meg. Egyedül a darab technikája az, amiben kiváló alkotott Móricz Zsigmond.

A darab premierje hétfőn este volt a Csokonai színházban. A jól pergő, kitűnő előadást — Debreczenben már megszokottan — fél ház nézte végig. Pedig a darab előadása megérdemli, hogy a közönség megnézzék és egy estét vídaman eltöltsön. A darab főszerepelt Halassy Mariska és Vértes Lajos játszották. Mindaketten, de különösen Halassy Mariska kiváló alakítást nyújtottak. Csapó Mariska és Rajz Ferenc a kis falusi leány és a mérnök szerepében nyújtottak minden kritikán felüli alakítást. Kisebb epizód szerepekben kitűnők voltak László Gyula, Rolkó József és Püspöki Rózsai és Markovits Andor.

Somlay Arthur, ez a világhírű művész, vendégszerepel péntektől hétfőig a színházban. Helyárák 100 százalékkal emelve. Jegyelővétel! Bérletek kedvezményben!

A Csokonai-színház igazgatósága tisztelettel értesíti a t. közönséget, hogy a tisztviselő-esték kivételével a napi kedvezményes jegyeket az igazgató vagy megbízottja utalja ki délelőtt fél 12-től 1-ig és délután 5—6-ig. Más időben az igazgató jegyeket nem utalványoz.

B) bérletben kerül ma, kedden, megismétlésre Móricz Zsigmond szindarabja, a „Buzakalász”, — mely a tegnapi bemutató alkalmával nagy sikert aratott és élénk vitákra adott alkalmat színházi körökben.

Csütörtökön D) bérletben Kádár Böske, az új primadonnával Mimosa szerepében Sidney Jones hervadhatatlan operéje, a „Gésák” kerül megismétlésre.

Sérvkötők
 haskötők
gummiharisnyák
betegápolási cikkek
nagy választékban

Schön Sándornál
kesztyű, kötszer és
orvosi műszertára
Debreczen, Piac-utca 14.
Csapó-utca sarok.

Gerbaud, Floris stb.
 Desszertok, szerenosi csokoládék
 legolcsóbb árban
Csemege üzletben
 Hungária kávéház mellett
 Piac-utca 55. szám alatt.

Kifogástalanul
fest
mos
tisztít
Hrabéczy
 Széchenyi-utca 18.
 Telefon : 3—23.

GARAI

és Testvére

férfi, fiuruha

nagyáruháza

Bika szálló épület

tavaszi

vásárt

rendez!

A folytonos áremelkedés
dacára egész március
hónapra árait
leszállította
15—20
százalékkal.

Nagy választék tavaszi felöltőkben, a legmodernebb szabásu öltönyökben. Rövid sportnadrágokban. Divatcsikos nadrágokban. Tartós gyermekruhákban és méretutáni rendelésre szövetkülönlegességekben.

Kérjük
a t. vásárló közönsé-
get a cégre ügyelni.

Garai és Testvére
Bika-szálló épület.

APRÓHIRDETÉSEK

Ajánlat

Berzók
fényképzési műterme
Ferencz József-ut 38.
olcsó árakban és szép
kivitelű képekben állan-
dóan vezet. 483

Aranyat,
ezüstöt, briliánsat és
hamis fogakat vesz leg-
magasabb napi áron
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. sz. I. emelet. 484

Kladó
üzlethelyiség Czegléd-u.
18. szám. 499

Kocsi gyártó
műhelyemben
elvállalok mindennemű
kocsi javítást
Megrendeléseket pon-
tosan és szolid árak
mellett eszközölk.
Kész kocsi állandóan
kapható.
BÓDI PÁL
Simonffy-u. 57.
Az udvarban.

Saját fényképlemezét
üzletáthelyezés miatt
bárki megkaphatja, aki
nálam 1921 óta levétette
magát. Burg fényképező
Szent-Anna-utca 5. sz.
531

Elsőrendű
kárptos. Szabó József,
Varga-utca 1. Szent-
Anna-utca sarok. Kész
henserek raktáron. 482

Elsőrendű
szovátli oserép, kitűnő
oltott és darabos mész,
portland cement,
stukaturnád, gipsz, el-
szigetelő és bőrlemez
bármily mennyiségben
a legolcsóbb napi áron
beszerezhető

BARTHA
tábla-, szén- és építkezési
anyag telepén.

Vadbőröket
báránybőröket veszek és
kikészítek Kőváry szücs
Piac-u. 42. (Pannonia-
udvar.) 514

Bor.
1922. és 1923. évi Ses-
takerti és homoki faj-
bor eladó. Simonyi-ut
36/c. 501

Ha
könyv- és papíráru
szükségletét olcsón
akarja fedezni, ne
sajnálja a fáradságot
Mindenféle papíráru,
üzleti és forgalmi adó-
könyvek nagy választé-
kban

**Alföldi könyv- és
papírkereskedés**
Batthyányi-utca 6.

Könyvtárakat és
egyed könyveket
magas áron
vásárolok.

**Ügyes
kézi varróleányt**
azonnalra
felveszek.
Péterfia-u. 74.
Baloldali lakás.

KÁTAI IMRE
ékszerkereskedő
Piac-utca 19., II. em.
**Aranyat,
ezüstöt,**
valamint bármilyen
ékszert a legmaga-
sabb áron vásárol.
Ékszereket vesz, el-
ad, becserél.
Telefonhívásra
házhöz megy.
Telefon 6-24

Ernst József
faszobrász
Széchenyi-utca 42.
(volt Hrabéczy-féle helyiség.)

Készítek:
mindennemű
faragványokat,
facsilárokat,
disztárgyakat,
kandelábereket.

Székérek

lőcsők, agyak, kert-
garnitúrák, amerikai
rendszerű négyzetes
tengeri ültetők, ló-
kapák, acél ekék és
egyéb mezőgazdasági
gépek
állandóan raktáron
Ráhrer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43
Telefon 962.

Eladás

Eladó
vágóhid mögött kettő-
száz sertésre berende-
zett hizlaló, 200x120
cm. ablakok, ajtók és
kutszivattyú Bakóczy,
Csapó-u. 99. 499

Eladók
ládák, cégtábla, eszükö-
penyeg, eszma, eszma-
nadra. Timár-u. 11. sz.
545

Eladó
topolyaháló, ebédli,
konyhabutor, gardero-
szekrény, fehérháló,
Schröber-ágy, Thonet-
garnitúr, klub-garnitúr
és több butorok.
Széchenyi-u. 8. 513

4000 száraz vályog
eladó Boldogkert, Csol-
nak-utca 8. 517

3 méter
szövet eladó, Eötvös-
utca 71. 542

Eladó
Teleki-utca 32. sz. ház
timárteleppel, beköltöz-
hető modern lakással és
műhely helyiségekkel.
Gazdálkodónak, vagy
más ipari célokra is al-
kalmos. Értekezhetni a
fenti címen a tulajdo-
nossal. 540

Eladó
komplett új fekete ebéd-
li játányos áron, aszta-
los tanuló fölveszek,
Boldogfalva-utca 12. sz.
515

ELADÓ
egy szép torontáli (kellm)
HENGERTAKARÓ
Megtekinthető: Bálint Lajos
műbutorraktárban
Kossuth-u. 11.

Persa- és torontáli (kellm-)
szőnyegek megrendelhetők
Simon Rózsnál
Laktanya-u. 18.

Eladó
építkezési anyagokujak,
üvegajtók, ablakok, ist-
álló ajtók, magtár ajtók
akácfa kutránna, tető-
világító. Kónya-telep,
Luther-utca 18. 547

Cserépkályhák
alig használtak eladók,
Timár-u. 11. 546

Beköltözhető
négy egyszerű szobát,
előszobát, konyhát, bor-
pincét és kertet kap,
ha a Timár-utca 11.
számu házat megveszi.
544

**Üvegcsiszolás, tükörfoncsorolás, furás és régi
tükrök újra öntését legolcsóbban elvállalja**

Debreczeni Üvegcsiszoló és Tüköráru-
ROTTMANN, Debreczen, Csapó-utca 19.
Telefon 13-01. Telefon 13-01.
Használt tükörüveget veszek.

Üzletfelosztás miatt

a raktáron levő áruk, u. m. kartonok, szövetek, női,
férfi és gyermekharisnyák, női és férfi fehéreneműek, kötött
és rövidárak mélyen leszállított árban beszerezhetőek
Kövér és Róth cégnél
Csapó-utca 37. Burgundia sarok.

500 MILLIO KORONA

értékű árut óriási készletemből folyó hó 15-ig a napi árnál 30%-kal olcsóbban
eladásba hozok.

EZ NEM REKLAM

hanem a nyomasztó gazdasági helyzet okozta kényszerűség.
Az a t. vásárló közönség, amelyik disztíngvál és az olcsóság mellett kiválóan finom
árut óhajt beszerezni

MEG LESZ LEPVE

az áruk olcsóságától

az áruk minőségétől.

30%-kal olcsóbban eladok:

500 méter különféle divatselymet, közte 140 cm.-ter széles triko
selymeket is, sima- és mintás kivitelben.

1000 méter valódi angol férfi öltöny, női kosztüm, ruha- és alj-
kelméket a legkülönbözőbb összeállításban.

500 méter nyári elegáns mosó ruha kelméket, u. m. voál,
grenadin és vászonfélékben.

5000 méter vászon sellifon, angin és ingzeffirokat, csakis a leg-
megbízható, ismert gyártmányokat.

Hegedüs áruház Debreczen, Szent-Anna-utca 5.